

OCTROYEN DER STAD LEYDEN. 677

als Heere van Waffenaer, in date XX^{en}. Marty XV^c. LXXXIII. daer dezen deurgelteecken es van wegen deszelfs Heeren; ende op 't advoy; ende welbehagen van de hoge Overicheyt van den Lande; gecedeert, getransporteert, ende overgegeven tot behoefte der Stad Leyden, des voorfz. Heeren Ambochtsheerlicheyt van Leyerdorp mit dat Veer over den Ryn, zulx de voorfz. Heere, die tot noch toe tot eenen rechten Leene van de Graeffelicheyt van Hollandt gehouden ende bezeten heeft, onder alle vordere conditien ende bespreecken, tusschen de voornoemde van Leyden; ende den voorfz. de Jonge mit Joncheere Andries van Waffenaer, Bailliu van Waffenaer, als gemachtichden van den voorfz. Heere Grave, in 't tracteren van de overdracht der voorfz. Ambochtsheerlicheyt op 't believen van de hoge Overicheyt als vooren, opten eersten Decembris lestleden, voorspoocken, ende geaccordeert, verzouckende de voornoemde de Jonge, uyten name als voren, ande hoge Overicheyt des Graeffelicheyts van Hollandt, deze voorfz. overdrachte overdanckelic te willen nemen, de zelve te believen, ende die van Leyden voornoemt behoorlicke brieven van investituere te willen verleen. t'Oirconde van dezen hebbe ic Jan van Banchem voorfz. gebeden den voornoemden Jacob de Jonge zyn zegel uyt mynen naem hier aen te willen hangen, zoe ic zelve als noch geen zegele en gebruyc; zulx ic de Jonge voorfz. zoe uyten name van den voorfz. Banchem; als ooc van my zelve ghaerne gedaen hebbe. Ende ic Heynric Heermale hebbe myn zegele hier mede aen gehangen den XXV^{en}. Aprilis anno XV^c. LXXXIII.

Ende es geteyckent:

J. Banchem.

Ende bezegelt mit II. root wasschen zegelen aen double franchynen staerten.

Voor copien van de Originalen geteyckent ende bezegelt als boven; uytgegeven dezen XXVIII^{en}. Aprilis XV^c. LXXXIII.

By my

J. van Hout.

Uit de Archiven van den Heere Mr. L. van Heemskerk.

Verzoekschrift aan zyne Vorstelyke Genade den Heere Prins van Oranje, betreffende de Koop van de Ambochtsbeerlykheid van Leyderdorp, en het veranderen van de eigenschap van van 't Leen, enz.

Den 27. April 1583.

Deurluchtige hoochgeboren Forst ende G. H.

De Schout, Burgermeesteren, ende Regierders der Stad Leyden, uwer F. G. onderdanige dienaren, aanbieden hem deur my haren gecommiteerden in aller onderdaniger gedienslicheyt, tot uwer F. G. zulx ende in zodaniger vougen, goede, getrouwe, ende gehoorzame onderzaten haren angenomen ende gecoren Grave, wettigen Landsheer, ende hoge Overheyt schuldich zyn, ende behoren te doen. Congratuleren u F. G. zyn nieu huwelic, mit verclaringe van een vaste hope die zy hebben, dat 't zelve, behalven 't welgevallen van u F. G. tusschen de Kercken van Vrancryc, ende deze Landen [hebbende onderlinge een algemeyne zaecke] grote eenicheyt, ende zulx merckelic voordeel veroorzaecken zal. Daer aen zy bidden God almachtich zynen zegen te willen verleen tot grootmakinge zyns Goddelicken naems, vrede, eenicheyt, ende opbouwinge der Kercken, ende welvaert der gemeene Landen. Hopende dat die naer zo langduyrige ellenden eenmael deur 't goet beleet der zaecken van u F. G. tot haer

Q 9 9 9 3

voor-

voorgaende fleur, bloeyfel, ende welvaren zullen werden gebracht, te meer, hebbende u F. G. jegenwoordelicken 't middel in handen van meerder autoriteyts te mogen gebruycken: daer aen de voorsz. van Leyden niet naerlaten en zullen in alles naer hun uyerste vermogen de goede hand te houden. Ten laetsten, dat zy niet zo zeer en wenschen als u F. G. mit Mevrouw de Princeffe zyn Ghemale, ende mit Joncvrouwen zyn dochteren, in welvarende gezondicheyt in Holland te zien, ende mitten monde deze hare dienstwillige gehoorzaamheyt aen te bieden, ende te verclaren, zo drae de gelegentheynt van 's Lands zaken alhier zulx zullen mogen toelaten.

Vorder G. F. ende H. al est zulx dat de voorsz. Stad van Leyden, zo mits de voorleden beroerten, hare belegeringen, als ooc dat zy voor lange jaren neeringloos heeft gezeten, in de meeste t'achterheyt van de werelt es gecomen, ende de voorsz. Schout, Burgermeesteren, ende Regierders zulx niet en weten hoe doer haer oude schulden te geraecken, ende des Stads staet ten voordeel te brengen, daer toe zy nochtans verhopent dat God almachtich zyn genade, ende bequame middelen zal verleenen, zoe mits zynen zegen gevende tot den wasdom der Univerfiteyt [by u F. G. aldaer gesticht ende innegestelt] als met het toehemen der nieuwe neeringen, ende waer toe zy bidden dat u F. G. gelieve [gelyc tot noch toe] de goede hand te houden, so en hebben zyluyden nochtans de goede gelegentheynt hem geopent niet connen naerlaten waer te nemen, van mitten Gecommitteerden des Grave van Ligne, als Heer van Waffenaer, ende Ambochtsheer van Leyderdorp, aen te staen zeecker particulier accord, daer by de voorsz. van Leyden in cope hebben becomen de Ambochtsheerlicheyt van Leyderdorp mitten gevolge van dien, naerder blyckende by extract van 't zelve accord aen dezen gehecht. Welc accord de voorsz. van Leyden voor haer Stad niet alleen vorderlicken, mer geheel nodich hebben gevonden, zoe omme de buyten neeringen, ende getimmerten, die men aldaer heymelic, of andersins zoude mogen oprechten, tot grote schade, jae gehele bederfnisse van de Stad te better te connen beletten, als ooc ende voornemelicken omme by middel van dien te ontgaen de processen ende rechtvorderingen, die de voorsz. van Leyden, ter zaecke der geroerde buyten neeringen ende getimmerten van dier zyde andersins verzeeckert zyn te moeten sustineren, en den twyfelachtige uytcompst van dien te voorcomen. Daer voor de voorsz. van Leyden billicken zyn verscriet, als geleert wesende deur de grote ende menichfuldige processen, die hare voorzaten zedert den jare veertich voorleden ter oorzaecke van Zoeterwoude [mede gelyc ooc Leyderdorp doet, dicht om ende onder haer Stadt gelegen] hebben moeten sustineren: de welcke de voornoemde Stadt een grote machtige som van penningen hebben gecost. Dan alzoe de voorsz. Ambochtsheerlicheyt mitten gevolge, van u F. G. als Grave van Holland, ten rechte Leene wert gehouden, ende zulx zonder believen van u F. G. niet vervreemt en mach, noch en behoort te werden: hier by gevoucht, dat de voorsz. Grave van Ligne, jegenwoordelicken eenen Zoon heeft van den ouderdom van omtrent XX. jaren. Zoe est, dat de voorsz. van Leyden u F. G. mitsdezen oetmoedlicken bidden ende verzoucken, dat der zelve goede gelieven zy, naer de zonderlinge faveur, goede gonst, ende genegentheynt, die u F. G. altoos gedragen heeft tot de voorsz. Stadt van Leyden [mits 't ontfet, van de welke de zelve zo heerlicken, en loffelicken roem over de breede wyde werelt heeft bekomen] eerst de voorsz. cope der Ambochtsheerlicheyt van Leyderdorp mitten gevolge van dien, achtervolgende 't voorgeroerde contract, te advoyeren, approberen, ende bevestigen, ende vorder uyt u Pr. autoriteyt, ende Graeffelicke macht, de natuyr van 't voorsz. rechtleen wech te nemen, te vernietigen, ende de voorsz. Ambochtsheerlicheyt mit zynen gevolge daer van te vryen, de voorsz. van Leyden bewilligende 't zelve als vrydoem van van der Stad, ende gelyc de vrydomme, die zy buyten haer andere poorten es hebbende, in der cewicheyt te mogen bezitten ende gebruycken, amplierende, ende vermeerderende overzulx mitte voorsz. Heerlicheyt de Jurisdicctie ende 't Rechtsgebieden der voorsz. Stad Leyden. Doende de voorsz. van Leyden daer over expedieren behoorlicke brieven van Octroy in gewoonlicker formen, des de voorsz. van Leyden verhopent, dat u F. G. sich onbezwaert zal laeten vinden in dezen te bewilligen, alzoe den Grave van Ligne, evenwel ter zaecken van de Baronnie van Waffenaer, ende andere verscheyden Leenen, Vassal van u F. G. ende zyn G. Graeffelicheyt van Hollandt blyft, ende u F. G. ia dezen in plaetse van een Leenman, of Vassal, vercrycht alle borgeren ende

inne-

Innewoonderen der voorsz. Stad Leyden, die te vreden zyn, ende hem mitsdezen aenbieden [gelyc zy eensdeels betoont hebben] ten dienste van u F. G. goet en bloet op te zetten, jae him gewillich houden voor de voeten van u F. G. te sterven.

Ten laersten, G. F. ende Heere, hoewel de Regenten der voorsz. Stad Leyden op ten VII^{en}. Septembris XV°. LXX. gestatueert ende gekeurt hebben, dat alle die geene, die eenige penningen, toecomende Weeskinderen, onzinnigen, uytlandigen, of andere gelycke personen, onder curatele staende, ende toezicht behouvende, op renten onder nemen, gehouden zyn de hoofdzomme van dien, maer de zelve personen tot haer mondigen dagen, verstant, te Lande, of tot haer voochdie gecomen zullen zyn, benefens 't verloop, te lossen, op dat zodanige personen overzulx middel mochten hebben van hem mit haer Capitael, of hoofstoel in hun neeringe, handeling of traffycke te behelpen. Vangelycken, dat omme de voorsz. personen te verlichten van grote onnutte costen, alle zodanige stipulatiën ende verlyen niet voor Schepenen, als tot hier tyt toe was geschie, mer voor Weesmeesteren gedaen, ende in 't weesbotie dat, men daer van hout, opgeteyckent zoude werden, mit verclaringe, dat zodanige verlyen, ende stipulatiën, gesamentlic 't voorsz. weesbouc recht van Ypoteque ende preferentie zoude hebben in allen schyn, of de brieven voor Schepenen waren verleden, gelyc als 't zelve tot noch toe zonder wederzeggen es gebruyct, bod in eenige ommeleggende Steden wert onderhouden. Hier by gevoucht, dat de jegenwoordige Regierders dezer Stad Leyden, by de vertiutwinge harer Keuren, in den loopenden Jare gedaen, van gelycken in de C^{en}. ende CXI^{en}. Keuren hebben gestatueert, volgende doubelt van dien, aen dezen gehecht, zo beduchten de voorsz. van Leyden nochtans, dat in tyden ende wylen eenige van de voorsz. personen daer over proces ende rechtvordering zoude mogen werden beweecht, omme 't welc, ende den onzeckeren uytcompst van dien voor te comen, verzoucken daer op mitsdezen u F. G. Octroy apptobatoir, toe wel nopende 't geene alreets gepasseert es, als beroerende het toecomende.

Dit doende &c.

Uwer F. G. Onderdanichste Dienaer

J. van Hout.

Uit de Archiven van den Heere Mr. L. van Heemskerck.

De H. H. Staaten van Holland en Westvriessland erkennen den Koop van de Ambachtsbeerlykheid van Leyderdorp, door de Regierders van Leyden gedaan, voor goet en van waarde, en veranderen ten gevalle van de zelve, het Rechtleen in een onversterfelyk Erfleem.

Den 30. Augusti 1597.

De Ridderfchap, Eedelen, ende Steden van Hollant ende Westvrieslant, representerende de Staten van den zelve Lande, allen den ghenen die dese jegenwoordige sullen zien of hooren lesen, saluyt. Alzoo Burgermeesteren, ende Regierders der Stadt Leyden, ons te kennen gegeven hebben, dat sy Supplianten, om de voorsz. Stede te ontledighen van groote costen, moeyten, ende processen, gesamentlyc van haer neeringhe te beneficieren, op den eersten Decembris XV°. tweentachtich, mit een gecommiteerde van den Grave van Ligny, Heere van Waffenaer, op 't behagen van de Hooge Overicheyt, gecordecert ende overcomen zyn, aengaende de Coope der Ambchtsbeerlicheyt van Leyderdorp mit den gevolge van dien, jaerlycx vuytbrengende fevenendertich gulden, tien stuvers, de welcke van de Graeffelycheyt van Hollandt voornoemt gehouden wordt tot een rechten Leene, te verheergewaden mit een myter havigk,